

Upravništvo: Ljubljana, Pucinijska ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Inseratni oddelek: Ljubljana, Pucinijska ulica 5 - Telefon št. 31-25, 31-26

Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Izključno zastopstvo za oglaševanje in izdajanje: UPI S. A., MILANO

Računi: za Ljubljansko pokrajino pri pošto-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije: Servizio Conti, Corr. Post. No 11-3118

JUTRO

Kuhaja vsak dan razen ponedeljka

Uredništvo:
Ljubljana - Pucinijska ulica št. 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopis se ne vračajo

Nordamerikaner beziehen Rom in das Kampfgebiet ein Erbitterte Strassenkämpfe - Neunzehn Feindflugzeuge über Italien abgeschossen - Deutscher Angriff bei Jassy gewann weiter Boden

Aus dem Führerhauptquartier, 5. Juni.
DNB. Das Oberkommando der Wehr-
macht gibt bekannt:

Trotz des Angebots der deutschen Füh-
rung, die Stadt Rom zur Erhaltung ihrer
kulturellen Werte nicht in die Kampf-
handlungen einzubeziehen, stiessen nord-
amerikanische Panzerverbände in den Mit-
tagsstunden des 4. Juni bis in das Stadtin-
nere vor, um sich in den Besitz der Ti-
ber-Brücken zu setzen. Es kam zu erbitter-
ten Strassenkämpfen, die in den Abend-
stunden noch andauerten.

Angesichts dieser Haltung des Feindes
war es unvermeidlich, dass Rom entgegen
den klar bekundeten deutschen Absichten
doch zum Kampfgebiet wurde. Die deut-
sche Führung wird aber auch jetzt noch
bestrebt sein, die Kämpfe in und um Rom
auf das für Kriegsführung unumgängliche
Mass zu beschränken.

Nördöstlich der Stadt sind heftige
Kämpfe mit starken feindlichen Angriffs-
gruppen im Gange.

In dem schweren Ringen südlich Rom
haben sich die Flakverbände des Generals
der Flieger, Ritter von Pohl, besonders
ausgezeichnet.

Bei und südöstlich Cave, südlich Guar-
cino und nördlich Sora schlugen unsere
Truppen starke von Panzern und Schlacht-
fliegern unterstützte feindliche Angriffe
blutig zurück.

In den schweren Kämpfen der letzten
Woche hat sich die 71. Infanterie-Divi-

sion unter Führung des Generalleutnants
Raappe hervorragend bewährt.

Italienische Torpedoflugzeuge griffen in
der letzten Nacht Schiffe in der
Bucht von Gibraltarr an, beschädigten vier
Frachter mit 30.000 BRT schwer und er-
zielten Treffer auf zwei weiteren Frach-
tern.

Bei Einfällen nordamerikanischer Bom-
berverbände in den norditalienischen
Raum und über dem Frontgebiet wurden
durch Flakartillerie der Luftwaffe, Jäger
und Marineflak 19 feindliche Flugzeuge
abgeschossen.

Ein deutscher Unterseebootjäger ver-
senkte in der Aegaeis ein feindliches Un-
terseeboot.

An der Ostfront gewann der Angriff
der deutsch-rumänischen Truppen im
Kampfraum nordwestlich Jassy trotz hef-
tiger feindlicher Gegenwehr und wieder-
holter Gegenangriffe weiter Boden.

Starke deutsch-rumänische Fliegerver-
bände griffen laufend mit guter Wirkung
in die Kämpfe ein und vernichteten in
Luftkämpfen 42 feindliche Flugzeuge.

Im Verlauf mehrerer Nachtegefechte ver-
senkten Sicherungsstreitkräfte der Kriegs-
marine im Finnischen Meerbusen vier so-
wjetische Schnellboote und brachten Ge-
fangene ein.

Einzelne britische Flugzeuge warfen in
der letzten Nacht Bomben auf das Stadt-
gebiet von Köln.

Severnoameričani so vključili Rim v vojno področje

Ogorčeni poulični boji - Nad Italijo je bilo sestreljenih
19 sovražnikovih letal - Nemški napad pri Jasiu je dalje
napredoval

Führerjev glavni stan, 5. junija, DNB.
Vrhovno poveljništvo oboroženih sil ob-
javlja:

Kljub ponudbi nemškega vodstva, naj za-
radi ohranitve kulturnih vrednot ne vklju-
čijo v borbo tudi mesta Rima, so se-
vernoameriški oklopniški oddelki v pol-
danskem urah 4. junija vdrl v sredino
mesta, da bi se polastili mostov preko
Tibere. Prišlo je do ogorčenih pouličnih
bojev, ki so v večernih urah še trajali.

Zaradi tega sovražnikovega postopanja je
bilo neizbežno, da je postal Rim kljub jasno
označenim nemškim namenom vseeno bo-
jno področje, nemško vodstvo pa si bo tudi
sedaj prizadevalo, da bo boje v Rimu
samen in v okolici omeji na najmanjšo
mero, ki je potrebno za bojevanje.

Severnovzhodno od mesta so siloviti boji
z močnimi sovražnikovimi napadalnimi
skupinami.

V težkih borbah južno od Rima so se
posebno odlikovali oddelki protiletalskega
topništva letalskega generala viteza v.
Pohla.

Pri Cavu in južnovzhodno od njega,
južno od Guarina in severno od Sore so
naše čete krvavo odbile močne, z oklopni-
ki in bojnimi letali podprte sovražnikove
napade.

V težkih bojih zadnjih tednov se je po-

sebno odlikovanje 71. pehotna divizija pod
vodstvom generalnega poročnika Raappeja.
Italijanska torpedna letala so v zadnji
noči napadla ladijske cilje v gibraltarskem
zalivu, težko poškodovala 4 tovarne ladje s
30.000 tonami in zadela dva nadaljnja to-
varna parnika.

Pri poletih severnoameriških bombniških
oddelkov nad severnoitalijanskim pod-
ročjem in nad bojnimi črtami so proti-
letalsko topništvo v sestavi letalstva, lov-
ci in mornariško protiletalsko topništvo
sestrelili 19 sovražnikovih letal.

Nemški podmorniški lovec je na Egejs-
kem morju potopil sovražnikovo podmor-
nico.

Na vzhodnem bojišču je napad nemško-
rumunskih čet na področju severozapadno
od Jasiu napredoval kljub siloviti sovraž-
nikovi obrambi in ponovnim protinapadom.

Močni nemško-rumunski letalski oddelki
so z dobrim uspehom stalno posegali v
boje in v letalskih borbah uničili 42 so-
vražnikovih letal.

V teku več nočnih spopadov so potopile
zaščitne jedinice vojne mornarice v Fin-
skem zalivu 4 sovjetske brze čolne in pri-
vedle ujetnike.

Posamezna britanska letala so vrgla v
pretekli noči bombe na kölnsko mestno
področje.

Potek bojev v Rimu

Berlin, 5. jun. Mednarodni poročevalski
urad poroča o poteku bojev v Rimu še
naslednje podrobnosti:

Poveljniki zaveznikovih oboroženih sil je
ukazal že v zgodnjih jutranjih urah 4. ju-
nija med Albanskimi gorami in Lepinsko
visoko planoto prodirajočim oklopnim in
motoriziranim oddelkom, da na širokem
bojišču in z vsemi sredstvi napadejo nem-
ške zaporne postojanke. Bilo je jasno, da
mu je bila neprijetna nemška pripravljenost
proglasiti Rim za odprto mesto, ka-
kor mu je bilo sporočeno preko Vatikana,
da bi bilo na ta način mesto obvarovano
vojaških operacij. Posredovalcem Vauka-
na ni na nemško ponudbo dal nobenega
odgovora. Kljub izredni premoči niso bili
ameriški napadalni oddelki v stanju, da
bi v nameravanem kratkem času predrl
nemške črte. V metodičnem in ogorčenem
boju so tvorili nemški »renadirji«
vzdolž vsega ameriškega prostora znova in znova
odporna gnezda, tako da so bili šele po-
poldne vzhodni predeli Rima v neposred-
nem bojnem območju. V zadnjih bojih
so se odmaknile nemške čete šele korak
za korakom nazaj na bregove Tibere, pri
čemer so strogo postopale po povelju, naj
s svoje strani ne porušijo zgodovinskih
zgradb in kulturnih spomenikov. Celo mo-
stovi preko Tibere niso bili po izvršenem
odhodu glavnine nemških čet na severni
breg reke Tibere uničeni, da bi se prepre-
čilo uničenje zgodovinsko ali kulturno važ-
nih zgradb. Ponovni poizkusi Angloameri-
čanov, da bi onemogočili hrapro se bo-
ruče nemške zaščitnice z veliko uporabo le-
tal, so se krvavo zlomili v trdem nemškem
odporu, čeprav so poskušali zavezniški z
veliko uporabo bojnih letal uglediti pot
svojim pehotnim oddelkom.

ni mostovi preko Tibere, kar bi bilo iz
obrambnih razlogov ob vdoru ameriških
oklopnikov povsem upravičeno. O razdej-
anjih v Rimu tudi še ni nobenih poročil.
Vsa razdejavanja gredo na račun invazijskih
čet.

K splošnemu vojaškemu položaju pripo-
minjajo, da se je nemškim oddelkom ob
spodnjem toku Tibere povsod posrečilo
umakniti se na ukazane zadaj ležeče črte,
ne da bi bili ameriški in angleški napadal-
ni oddelki v stanju motiti načrtov teh
premakov. Tudi na severovzhodu mesta so
se nemški oddelki lahko umaknili na
udobnejše obrambne črte kljub močnemu
sovražnikovemu pritisku.

Italija ni nadomestilo za drugo bojišče

Stockholm, 4. jun. »Poglejmo resnici o
italijanskem bojnem pohodu v oči, piše
stotnik F. O. Miksche v londonskem listu
»Picture Post«, kjer dokazuje, da je treba
invazijo v Italijo vsekakor smatrati za
neuspeh zavezniške strategije. Miksche, ki
se je boril že v Španiji, trdi: »Veliki cilj
strategije je uničenje glavnih sovražni-
kih sil, kar pa je v Italiji nemogoče. Za-
vezniki skušajo s čelnim napadom premak-
niti glavno italijansko bojno črto, a niso
dostigli nobenega pomenljivega prodora.
Celo zavzetje Rima ne bi prineslo nikake-
ga odločilnega obrata v tej vojni. Najvaž-
nejše nemijepno dejstvo obstoja v tem,
da leži Lombardska ravnina 500 km se-
verno od Rima in da stoji za njo skoraj
neprehodna Alpe. Zato bi niti zasedba vse
Italije ne imela nikakega pomena. Vojni
pohod v Italijo vsekakor ni nadomestilo za
resnično drugo bojišče.«

Marsejski škof o letalskem terorju

Pariz, 5. jun. Škof iz Marseillea je govo-
ril pri pogrebu žrtev poslednjega anglo-
ameriškega bombardiranja in je poudaril,
da mu le svetost kraja brani, da bi izrekel
besede maščevanja, s katerimi bi moral
ožigosati grozne zločine, ki so jih izvršili
oni, ki se posmejujejo vsem božjim in člo-
veškim postavam. Vsakdo se vpraša, če so
pravi vojniki zmogni tako umazanih dejanj
in če so vojaški poveljniki z moškim srcem
sposobni, izdajati povelja za takšna de-
janja. To satansko delo izvršujejo oni, ki so
bili nekoč zavezniki Francije in ki se ve-
dejo danes kot najhujši sovražniki Fran-
cozov.

Novo češko odlikovanje

Pariz, 5. jun. Nemški državni minister
za Češko in Moravsko je ustanovil odliko-
vanje za prebivalce protektorata, ki se iz-
kažejo z vzgladnim zadržanjem ali oprav-
ljanjem svoje dolžnosti ter stalno pripav-
ljenostjo, »častni grb protektorata Češke
in Moravske z orlom vojvode Václava«.
To odlikovanje bo podeljeno v treh stop-
njah (enostavno, v srebru in v zlatu) in
z diplomom.

Kremenite besede

Govor g. prezidenta na nedeljskem proti-
komunističnem shodu v Polhov gradcu, ki
prinašamo o njem obširne poročilo na
drugi strani našega lista, je bil zopet ena
izmed onih odličnih besed, ki se glo-
boko dotikajo našega človeka, ki v trenutku
ustvarijo stik s poslušalstvom in ki vzbude
tudi močnejši odmev. Saj je naš človek
izpod Dolomitov prvič po dolgem času zo-
pet čul tople in iskrene besede o narodni
zavednosti, o domoljubju in o dolžnosti do
domovine. Govornik je zadel s tem prav
ono nežno struno, ki v srcu našega človeka
tako jzadoni in zapoje, ako prihaja poziv
v nepriljubljenih, nesebičnih razodevalnih
besedah.

Ni nobenega dvoma, da lahko le krepka
narodna zavednost premaga židovsko kugo,
ki so jo k nam zanesli gojenci tujih poli-
tičnih šol ter jo oznanjevali kot edino pravo
blagovest, nesebično blagostanje, srečo in
svobodo. To spoznanje preveva vsakega
našega človeka, zato je g. prezident ubral
pravo pot, ko je težo svojega govora osred-
not na potrebi slovenske narodne zaved-
nosti. Le krepka narodna zavest lahko Slo-
vencem zajamči, da se održe na zemlji
svojih pradedov, da se ohranijo med dru-
gimi, večjimi narodi in da zavzamejo v
novi, boljši Evropi ono mesto, ki jim gre
po vseh božjih in človeških zakonih.

Toda brez trdega dela in brez borbe se
tako mesto ne da doseči in o tem je naš
človek prepričan, saj ve, da so vse njegove
pridobitve ustvarjene z naporom, z borbami
in s požrtvovalnostjo posameznikov ter
celokupnosti. V delo in v borbo se je treba
tedaj zlasti v danih priilikah, ko se je nad
glavo slovenskega človeka usula nepopisna
nesreča, ko se na veliko preliva naša kri
in ko gore slovenski domovi, spustiti brez
vseh pomislekov in pridržkov. Naše ljud-
stvo ve, da je zanj rešitev le v tem, da
zastavi svojo silo proti tolovajem, ki
plenijo, požigajo in more po lepi našji do-
movini.

V borbi in pri delu pa je treba sloge in
prisrčne edinstvi. To je g. prezident nagla-
sil kot prvi in glavni pogoj ter samo po
sebi umevno izval najburnejše pritrjevan-
je in odobravanje. Poudaril je, da smo
ravno zaradi razcepljenosti in zaradi
strastnega strankarstva, ki rodi neuglasljive
sovražstvo, prišli v današnji žalostni polo-
žaj, ko podivjanci in tolovaji pobijajo
ljudstvo, iz katerega so izšli, in kateremu
so se odtujili do popolne zločinske izro-
ditve. »Pustite strankarstvo, ki cepi na-
rodne sile!« je bil poziv g. prezidenta, ki
je pri tem podčrtal potrebo po nesebično-
sti, poštenosti in požrtvovalnosti — glavnih
odlikah zavednega narodnega borca. Le
možje, ki jih dičijo take vrline, so lahko
vrli čuvarji naših rodni tal, le borci, ki
vidijo samo v blaginji ljudstva cilj svojega
boja, so pravi domoljubi in kovači usode
svojega naroda.

Te plemenite besede so prodrale globoko
v srca in duše zborovalcev, saj je g. pre-
zident izrekel vse ono, kar živi v zavesti
in podzavesti našega ljudstva, treba je le
maji priklicati na dan njegovo pravo in
nepovtrjeno mišljenje. Zato so na rodovit-
na tla padli njegovi pozivi, naj naši možje
in fantje v čim večjem številu vstopajo v
vrste slovenskega domobranstva in pohite
na branik domovine.

Iz srca je g. prezident govoril poslušal-
cem, ko jih je ob koncu pozval: »Bodimo
zares samo Slovenci!« Ta izrek nam ne
veleva, da moramo odklanjati sosedo, ki
govore drug jezik, pač pa nam nalaga, da
živimo z njimi v miru ter da se ravnamo
po starem pravilu, ki nam vелеva čuvati
svoje in ne hlepeti po tujem.

Polhograjsko zborovanje je bilo zopet
zgovoren dokaz, da se je naše ljudstvo po-
polnoma obrnilo od pogubnega komu-
nizma, da je spoznalo njegovo zlaganost in
da je pripravljeno izriniti s korenino taji
plevel z naše narodne njve, ki so ga za-
sejali tuji plačanci in ki ga je hotela Titova
tolovajska tolpa razširiti na vse naše kraje.
Konec je prevar, ljudstvo je spregledalo in
se odločno usmerilo proti OFarskemu div-
jačstvu. Levji del zasluge gre pri tem gosp.
prezidentu kot stvaritelju domobranstva in
kot klicarju, ki je stalno opominjal narod,
ga pozival na odpor, pa mu tudi nudil
vsako možno podporo in zaščito. Črne
sanje o komunistični oblasti na Slove-
nskem so dosanjane in so za vse vekove
utonile v nepopravlnosti.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 4. jun. Današnje finsko vojno
poročilo pravi: Na vzhodnem delu Karels-
ke ozime smo odbili napad sovražnikove
naslednje čete. Na ostalih bojiščih
ni bilo nikakih posebnih dogodkov.

Na povelje Führerja: Umaknitev nemških čet severozapadno od Rima Boji v Italiji se nadaljujejo do zmage

Führerjev glavni stan, 5. jun. DNB. Vrh-
ovno poveljništvo oboroženih sil objavlja:

Ker se je fronta zaradi vojnih operacij
vedno bolj bližala mestu Rimu, je obsto-
jala nevarnost, da se to najstarejše kul-
turno središče sveta zaplete v neposredno
borbo. Da se to prepreči, je ukazal Füh-
rer, da se umaknejo nemške čete sever-
ozapadno od Rima.

Borba v Italiji se bo nadaljevala z ne-
zmljivo voljo in s ciljem, da se sovraž-
ni napad zlomi in da se skupno z zavezni-
ki doseže zmaga. V najožejem sodelovanju
s fašistično Italijo in z ostalimi zavezni-
ki Rajha bodo ustvarjeni za to potrebni
pogoji. Leto invazije bo prineslo sovražni-
ku na najodločilnejšem mestu uničujoč po-
raz.

Odgovornost za usodo Rima

Nemčija je storila vse, kar je bilo možno, za zaščito Več-
nega mesta - Nemški predlogi za zaščito Rima - Ponudba
priznanja Rima kot odprtega mesta

Führerjev glavni stan, 5. jun. DNB. Vrh-
ovno poveljništvo vojske objavlja:

Vrhovni poveljniki nemških čet v Ita-
liji generalni maršal Kesselring je izročil
3. junija ob 23. po nemškem velepo-
sleniku pri Vatikanu vrhovnemu poveljni-
štvu angloameriških vojskih sil nasled-
nje predloge za priznanje mesta Rima kot
odprtega mesta po bojujočih se silah:

1. Mesto Rim je po bojujočih se stran-
kah priznati kot odprto mesto.

2. Kot meje odprtega mesta veljajo:

S. Paolo izključno železniška proga se-
verno od San Paola do Piazza Maggiore
— črta od Piazza Maggiore (izključno že-
lezniška proga in postaja Tiburtina) do
vzhodno Villa Chigi. Od Villa Chigi do
kolena Tibere eden in pol kilometra juž-
nozapadno dirkališča Torre de Quinto juž-
no od reke Tibere do vključno Ponte Mil-
vio.

Zapadni del Vatikanskega mesta — Por-
ta S. Pancrazio, izključno postaja Traste-
vere — Ponte Sublicio vključno — izklju-
čno vzhodni breg Tibere — Porta S. Paolo.

3. Posamezna določila:

a) Vrhovno poveljništvo vojske se za-
vezuje kakor doslej, da ne bo držalo na
področju odprtega mesta nobenih vojno-
važnih naprav in čet, kakor tudi, da ne
bo preko tega področja premikalo čete.

b) Izvzete so policijske čete, ki so po-
trebne za vzdrževanje reda in miru v me-
stu in uradih, ki so potrebni za preskrbo
mesta.

c) V območju odprtega mesta ne bodo
podvzeta nobena razrušenja.

d) Zaloge živilskih potrebščin bodo ohr-
anjene izključno za civilno prebivalstvo.

e) Tudi pri zapustitvi mesta po nemški
oboroženi sili se bo nadaljevalo preskro-
bovanje mesta z elektriko in vodo, v kol-
kor bodo ti viri v posesti nemške vojske.

4. Pogoj za sprejem teh obveznosti po
nemški vojski je obojestransko brezpo-
gojno zagotovilo.

Nemški vrhovni poveljnik je poleg te-
ga predlagal, da se zaprosi Vatikan, naj
kontrola nad točno izpolnitvijo
tega dogovora.

Na te predloge doslej še ni prispel od-
govor angloameriškega vrhovnega povelj-
ništva.

Namestu tega je general Alexander s
proglasom pozval rimske meščane k obo-
roženemu odporu proti nemškim četam.

General Alexander sabotira varnost Rima

Berlin, 5. jun. Glavna stana generala
Alexandra in maršala Badoglija sta naslo-
vila na prebivalstvo Rima naslednji raz-
glas: »Prebivalci Rima! Zavezniške arma-
de se bližajo Rimu, podpirajte zavezni-
ke, borite se proti našim skupnim sovražni-
kom. Nemcem in fašistom. Poučite se o
minskih zaporah in ostalih sovražnikovih
pripravah tako, da bodo lahko zavezniški
brez izgube na času, ljudih in materialu
vkorakali v vaše mesto.«

Poziv Duceja

Severna Italija, 5. jun. Duce je izdal
naslednji poziv:

»Italijani! Angloameriški vsiljivci, ka-
terim je podla izdaja monarhije v Siciliji
in v Salernu odprla vrata domovine, so
vstopili v Rim.

To obvestilo vas bo globoko razburilo,
prav tako kakor to vsakogar izmed nas
boli.

Ne nameravam se kriti z lahkimi propa-
gandnimi sredstvi, da bi zmanjšali daljno-
sežnost tega dogodka, in tudi ne podčrta-
vati zamude, s katero je ta dogodek na-
stopil v razmerju z nesramnimi napoved-
mi preteklega časa.

Nemška oborožena sila je branila ko-
rak za korakom z junaštvom, ki bo v spo-
minu vseh narodov nesmrten, vsak ko-
šek italijanske zemlje.

V »svoštovanju pred tem, kar predstavl-
ja Rim v zgodovini in v kulturi nara-
dov, je nemško vrhovno poveljništvo, da
bi prihranilo prebivalstvo, ki je bilo za-
radi obleganja že itak težko prizadeto,
na vsa sredstva, opustilo obrambo mesta,
ki bi jo sicer lahko vzdržalo. Ključno
Rimljanom: Ne vajte se moralno vsiljiv-
cem, ki prinašajo v vaše mesto možo-
brezpopojne kapitulacije, in vladi, ki jo
vodijo moskovski agenti.

Vam, južnoitalijanski bratrom, ki že
več mesece trpite pod grozotnim in sra-
motnim angloameriškim zatiranjem, pravi-
mo: Storite vse, kar je v vaši moči, da
boste napravili življenje vsiljivcem čeda-
lje težje in negotovo. Italijanom v provin-
ciah italijanske socialne republike pa kli-
čemo naslednji veliki opomin: Padec Ri-

ma ne slabi naše sile in še tem manj na-
še volje, ki stremi za tem, da ustvarimo
pogoje za osvoboditev.

Za ta cilj, ki predvsem obvladuje vest
vseh v izvrševanju dolžnosti bodisi v bo-
ju bodisi v delu, bodo podvzeti potrebni
koraki.

Zaveznikom v trojnem paktu in pred-
vsem nemškim tovarišem obnavljamo v
tej uri obljubo naše nezlomljive volje, da
bomo z njimi nadaljevali borbo do konč-
ne zmage. Beseda republika je zelo raz-
lična od one kraljeve, ki so zaskrbljeni za
usodo krone in ne za usodo svoje domo-
vine.

Vojaki k orožju! Delavci in kmetje na
delo! Republika je ogrožena od plutokraci-
je in od njenih plačancev vseh ras. Bran-
ite jo!

Zivela Italija! Zivela italijanska social-
istična republika!

Poslanica div. poveljnikov republikanske vojske Duceju

Berlin, 5. jun. Poveljniki divizij republi-
kanske vojske, ki se mude v Nemčiji zaradi vo-
jaške izobrazbe, so poslali Duceju naslednjo
poslanico:

»Duce! Dogodki, ki tako močno zadevajo
mučeno domovino, spadajo v preteklost. To
so posledice praktične izdaje. Mi smo zgodovi-
na od večerj. Mi smo osvoboditev, ki se pri-
pravlja. Čim globlje je prepad, iz katerega
se moramo povzpeti, tem mirnejša in odločnejša
je naša volja. Vsek trenutek naše trde in od-
ločne strazhe nas približuje naščevanju in zma-

Der Präsident während seiner Rede in Polhov gradcu. Die Zuhörer an der Volksversammlung — Gosp. prezident govori
skrajni megaliz v Polhovem gradcu, Poslušalci na zborovanju

Veličastno protikomunistično zborovanje v Polhovem gradu

Ljudstvo pod Dolomiti se z navdušenjem izjavlja za domobranstvo — Toplo občuten govor g. prezidenta o narodni zavednosti

Polhov gradec, 5. junija.

Nedeljsko sonce je prijazno sijalo iz za oblakov na slikoviti romantični kraj v naših Dolomiti. Polhov gradec, ki je bil že navsezgodaj pokonci in delal zadnje priprave za prvo veliko protikomunistično zborovanje, da jasno izrazi svojo narodno zavest in se javno zahvali domobrancem, ki so ga s svojo čudovito in neizprosno borbo proti komunizmu obvarovali hujših nesreč. Raz hiš in iz cerkvenih lin so visele bele, velike zastave, vsa okna so bila okrašena z vrstami zastav, po zidovih so viseli veneci cvetja in smrečja. Z visokih mlajev so plapolale zastave, pa ne le v Polhovem gradu, temveč tudi v vseh bližnjih okoliških vaseh so ljudje okrasili svoje hiše z zastavami in se že navsezgodaj jutraj odpravljali na zborovanje, kamor so jih vabili veliki lepki. Preko ceste, ki vodi iz Ljubljane, so bili postavljeni slavočki z napiski, ki so pozdravljali prihod g. prezidenta div. generala Rupnika in poveljnika slovenskega domobranstva. Z nemško in slovensko zastavo na visokih mlajevih je bil lepo okrašen od za častne goste. Iz ozadja so se z velike narodne zastave blestele besede, ki jih je rodilo krvaveče srce našega velikega pisatelja in ki danes pomenjajo naš program: Mati — Domovina — Bog. Ves prepleten s cvetjem in zelenjem je bil na odru postavljen ličen oltarček, na katerem je daroval višji domobranski kurat dr. Lenček sv. mašo ob prisotnosti množice domačega prebivalstva, šolske mladine ter krajevne domobranske posadke z vsemi edinicami, ki so prihitele, da povzdignijo svečani dan. Po maši so vse domobranske enice odkorakale pred graščino, kjer je poveljstvo krajevne posadke, in se tam uvrstile v močeno vrsto in pričakale g. prezidenta.

Sprejem prezidenta generala Rupnika

Pred 10. dopoldne se je pripeljal poveljnik slovenskega domobranstva podpolkovnik Krenar z zastopniki štaba, pregledal postrojene čete. Avto g. prezidenta se je peljal skozi špalir pozdravljajočega prebivalstva do graščine, kjer je podal krajevni domobranski poveljnik obel. G. prezident je nato s spremstvom obšel vse čete. Zaustavil se je pri posameznih edinicah, še prav posebno pa se je

zanimal za velik oddelek gorenjskih domobrancev, nato pa se je napotil proti zborovalnemu prostoru.

Ob mlajih na višini, s katero je bil lep razgled na množico narodnih noš in občinstva, sta v imenu vsega prebivalstva izrekla g. prezidentu dobrodošlico okrajni glavar za ljubljansko okolico dr. Maršič, polhograjski župan Ašič in dekan Štrukelj. skupina narodnih noš pa je gosta sprejela po stari slovenski šegi s soljo in kruhom ter kitičev cvetja, ovito s trakovi in narodnih barvah. G. prezident je nato pozdravila skupina dekčev in deklic, ki so se z zbornom deklamacijo zahvalili g. prezidentu in domobrancem za njih plemenito delo in borbo. Došli gostje so nato med špalirjem šolske mladine in občinstva odšli na častni oder, mimo katerega so ob zvokih domobranskih korničnic prikorakali domobranci, katerim na čelu so jahali trije konjiki v narodnih nošah z lepo, veliko zastavo in s puškami na ramah. Za domobransko godbo je stopal najprej oddelek domobranskih častnikov nato domača posadka pa nemški oddelek, za tem prav velika skupina gorenjskih domobrancev, zastopstva domobranskih edinic iz vseh bližnjih krajev. Notranjske, oddelek gasilcev, zaključili so pa pohod kolesarji in motociklisti. Množica v špalirju jih je neprestano pozdravljala, vzklikala domobrancem in jih obšipala z rožami, posebno navdušeno pa je pozdravljala Gorenjce. Po mimohodu so se ovacije nadaljevale in vsa množica je spontano pričela peti domobransko himno. Kmalu so se zopet zbrale vse enice. Godba je zaigrala himno »Naprej zastave slave, vse oči pa so se obrnile proti visokemu drugu, kjer je stajal domobranski častnik div. generala Rupnika. Z zaplapolala je na vrhu pozlačena od žarkov toplega sonca, bela, modra in rdeča, simbol našega naroda, zastava slave in ponosa, zastava končne zmage.

Po razvitu zastave je polhograjski župan Ašič otvoril zborovanje in pozdravil g. prezidenta generala Rupnika, poveljnika slovenskega domobranstva podpolkovnika Krenarja, podpolkovnika Baadeja, podpolkovnika Peterlina in Vizjaka kot zastopnika domobranskega štaba, okrajnega glavarja dr. Maršiča, vse častnike, župane okoliških občin, narodne noše, posebno pa domobrance z Gorenjske in vse ostale domobrance, naker je med ovacijami občinstva spregovoril g. prezident general Rupnik.

Govor prezidenta generala Rupnika

Čutim srčno potrebo, da vas, moji zvesti čuvarji in negovalci naših lepih slovenskih Dolomitov, prav posebno toplo pozdravim. Ne pozdravljam vas tako toplo samo zaradi tega, ker mi je bil že od nekdaj ta prelepi kosček slovenske zemlje ljub in drag. Z vsem srcem sem pri vas prav posebno zaradi tega, ker ravno po teh hribih in v teh dolinah udarjajo z zemljo in narodom povezana stena slovenske srca, ki so pravdočasno spoznala glavnega sovražnika poštenih Slovencev. Zato so se oprile duševnega in tvarnega orožja, da bi se zoperstavili boljševizmu, smrtnemu sovražniku človeštva in posebno bogaboječega, miroljubnega in marljivega slovenskega naroda. (Živahni medkljki: »Dol s komunisti!«)

Tu so se ta zvesta slovenska srca boljševiški laži za namljivo »Osvobodilno fronto« in njenim tolovajskim, capinskim partizanom kmalu uprla. Ni bilo treba dolgo čakati, ko so roparske morilce poštenih Slovencev uspešno napadla in jih kmalu nato tudi popolnoma pregnala iz tega predela. (Živeli domobranci!)

Zares; št. Jošt si je ustanovil prvo protikomunistično stražo. Njemu so sledili vsi Dolomiti s svojim središčem Polhovim gradcem in Notranjsko. Po tem so se upale v ta predel, kjer v delu in znoju ljubijo svoj kosček naše ljubljene Slovence v Boga zaupajoči, narodnostno zavedni in samozavestni Slovenci, samo še tolovajske krize patrole, ki so po svoji strahopetnosti navdile čisto navadnih roparskih tolovajev v okoližni noči in v megli tu in tam zahrbtno izvršile kakšen zločin. (Vzklik: Smrt zločincem!)

Odločnost, hrabrost in neustrašiva čuječnost, ki žari iz mož in fantov teh bregov, se je potem hitro razširila na vse strani in se ni ustavila ne ob zapornem pasu okoli Ljubljane, ne na mejah ljubljanske pokrajine. Tako krepka narodnostna zavest, kakor izhaja iz teh zvestih hribov, ne pozna nikakršnih meja, kadar gre za borbo proti komunizmu, ki pa povsem odločno zanika pravico do obstoja vsem našim narodom in seveda tudi slovenskemu narodu, kot je to v svoji zločinski praksi tudi že največjim trgoglavcem, zapeljivcem in zaslepljenim dokazal. Borbeni duh teh bregov, ki drvi v boj proti uničenju našega slovenskega naroda po židovsko-boljševiški kugi, bo močeno ustaviti šele na mejah tega naroda brez ozira na sedanje državne razmejitve. Mora in bo pa vdrati tudi tja, od koder je komunistično zlo v tej deželi izšlo. To je, vdril bo tudi za zaporno črto Ljubljane.

Brezpogojno, brez »čee« in »stodae« se bo slovenski narod, kjerkoli biva, boril z enakim navdušenjem, kot ste se začeli vi, in bo v tej borbi dokazal, da je vreden zvesti svoj odgovarjajoči prostorček v družbi narodov na novo urejene Evrope. V trdnem zaupanju v pravičnost vodje Evrope uravnajočega nemškega naroda moramo mirno in z vse zagrizenostjo voditi borbo proti židovski svetovni nadoblasti služedim Stalinovim in Titovim tolovajem in njihovim pomagačem, to je angloameriškim gangsterjem. (Smrt židom!)

Za uspeh nam jamči naš disciplinirani, hrabri in s pomočjo nemških častnikov in podčastnikov organizirani, oboroženi in izveščani Slovenski Domobranstvo. (Živeli!) V zvestem bratstvu in orožju s nemškimi vojakom, ki je najboljši vojak na svetu, je naše Domobranstvo tako že marsikateri boj zmagovalno izvajalo in tolovajem zadalo uničujoče udarce. Pa to je bil šele začetek. Začelo se bo pravzaprav šele sedaj! In to tako, da bodo Titovi tolovaji oslepljeni in onemeli. (Tako je! Smrt Titu!)

Pa ni samo borba proti komunizmu, ki je moramo Slovenci z orožjem v roki izvajati. Bojza Previdnost je dopustila to strašno vojno, ki je prizadela vse narode, zato, da med njimi izvede izbor onih, ki so

vredni obstoja. Če hoče narod — prav posebno pa mali narod — to svojo prežklušnost za uveljavljanje prestati, se ne sme boriti z vso hrabrostjo samo s tavnim orožjem. Se mnogo več mora storiti.

Prva stroga in brezpogojna zahteva usode je, da je narod edini! (Tako je!) Zaradi duhovne needinosti je propadlo že mnogo in dosti večjih narodov kot smo mi, ali pa so morali dolga stoletja trpeti, ker se niso mogli zediniti.

Tudi mi ne bi nikoli prišli v tako težak današnji položaj, če bi bili edini! (Tako je!)

Toda danes ne mislimo iskati krivcev naše needinosti in jim delati očitkov, ker ni čas za to. Spritno težkega položaja, v katerem sedaj mali slovenski narod tiči, iz globine svojega, samo za usodo in bodočnost ljubljene slovenskega naroda zaskrbljenega srca opominjam in rotim vse Slovence: »Bodimo edini! — Pustimo vse strankarske razprtije, ki so nas toliko stale. (Dol s strankarstvom!) Ne iščite nikakršnih ozidih strankarskih koristi, ker to samo cepi naše sile! (Tako je!) Bodite le častni, napram rojaku pošten nesebični, na pomoč pripravljivi Slovenci! — Bodite čuvarji naše narodnosti, zvesti negovalci naše skope, toda vseskozi prelepe zemlje, naše ljubljene domovine. (Živela slovenska domovina!) — Zaupajte v neskončnega Boga in ne gnetite z vso doživeto notranjostjo vero v Njega! Združite svoje sile za moj Slovenščim Domobranstvom, ki čuva vaše domovine pred boljševiškim navalom in ki je mimo vseh strank nasilcev nove vsenarodne miselnosti, katere naj nas edine in složne vodi v novo bodočnost! Bodite zares samo Slovenci! — Bodite strpni s vsemi našimi sosedi, ki govorijo drug jezik, in jih spoštujte! Zahtevajte pa spoštovanje tudi od njih zaradi naših naporov, ki naj svetu dokažejo, da smo — čeprav po številu majhni — zaradi svoje marljivosti, nadarjenosti in poštenosti ne samo neodoljivi Evrope, ampak po rasli, krvi in sposobnosti sorodni našim ariskim sosedom.«

Če potem naši edini pridružimo že zvest, da si bomo mogli odoposti edino z lastnimi silami in lastno marljivostjo, in da nam nihče, pa tudi sam ljub Boga ne bo pomagal, če si sami ne bomo, bomo tako stopili na pravo pot k vsem pridobitvam, ki bodo našemu malemu narodu v novo urejeni Evropi na razpolago. Na tej pravi poti nam bodo potem tudi naši močnejši in bogatejši sosede radi pomagali.

V tem smislu vas, ljubli moji slovenski rojaki in rojakinje, ponovno pozdravljam in vas prosim, zaupajte in verujte v Boga in v božjo Pravičnost, zaupajte v svojo zemljo in sami vase!

Odločne, jasne in poštene besede so našle pot v poštena srca, zato je vsa množica sprejela govor gospoda prezidenta z iskrenim prijetjem ter govor neprestano prekinjala s stalnim odobravanjem in z ogorčenimi klici proti komunizmu in njegovim prikritim pristajcem, tako da se navdušenje zlasti ob koncu kar ni hotelo početi.

Naslednji govornik vodja oddelka aktivne propagande g. Dore Cergol je v svojem govoru segel v preteklost in se vprašal, kaj je narode privedlo do tega, da so krenili s potjo, katero so jim utrlj dedje in pradedje. Pa je prišel podtalni sovražnik krščanstva in vsega človeštva, škval proti narodni slogi in stavjal osebno korist vselej na najvišje mesto. Tako je v vsakem narodu prišlo do trenj in borb in šele ko so bile te borbe v polnem teku, je prišel sovražnik z odkrito zastavo. Prišel je komunizem, ki ga vodi mednarodni kriminalni Tito. Zla usoda je zajela tudi naš narod, ki zaposeda eno najvažnejših prehodnih ozemelj v Evropi. V slovenskem narodu so se v tej prežklušni takoj pojavile sile odpora proti komunizmu. Ljudstvo samo je začelo borbo proti komu-

nizmu, borbo, ki je ni nihče ukazal, saj je vsakdo sam čutil, da je treba komunizem uničiti, če hočemo ohraniti naš narod pri življenju. Šele ta odpor je rodil odmeve tudi v središču v Ljubljani, kjer se je organizirala popolna protikomunistična akcija. Ko smo dobili tudi voditelja, ki je razumel klic slovenske vasi in slovenskega človeka, tedaj ni mogel nihče več zaustaviti pohoda slovenskega naroda.

Govornik je nato obračunal z mladežjo in opreznosti, ki so morda v največji meri krivi tragične usode našega naroda. Take mladežje bo zato slovenski narod neizprosno odstranil. Vsi Slovenci morajo biti gorenji v ljubezni do naroda in njegove usode, kajti danes kujemo usodo našega naroda. Če hočemo biti narod moramo biti edini, in jasni, strnjeni ne le na zunaj, marveč tudi na znotraj. Domobranstvo koraka in napreduje, se jači z novimi množicami. Vsi moramo pomagati v čiščenju splošnega položaja, kajti le v medsebojnem delu, kmetov, delavcev, meščanov in domobrancev pod vodstvom generala Rupnika bomo dosegli, da bo naš narod ostal, napredoval in koval v bodoči Evropi svojo usodo.

Za njim je spregovoril pisatelj g. Stanko Kocipec ki je dejal, da bo kmalu tri leta odkar brezbojni zločinci po gozdovih in še neosvojenih vaseh pšejo črne bukke zgodovine slovenskega naroda. Pred tremi leti, ko je židovski azijski boljševizem čakal ob mejah Evrope, da bi jo uničil, so izrodili našega naroda skočili nam in vsej Evropi v hrbet in začeli z boljševiško revolucijo. Tri leta so klali pošteno Slovence, morili slovenske matere in požigali slovenske domovine. Zavedali so se, da lahko izvedejo svoje podle namene le v splošni zmedbi in nesreči vsega naroda, zato so šele po 22. juniju 1941., ko je stopila v vojno SSSR oklali borbo proti »okupatorju«, zlorabljaljo veliko misel svobode. Kdor je spoznal poklenko igrar komunizma je bil proglašen za izdajalca. Ko še ni bilo nikjer nobenega »velogardista« so že zagnali krk ob beli gardi, in ko so zastili, da se utegne v narodu zaradi neprestanih zločinov le nekaj zginiti, so se zvezali z badoljevci ter poslali naše ljudstvo umirat v badoljevska taborišča. A vrtili smo se iz taborišč s še trdnjšo voljo, da s slovenskim narodom zmagamo ali pademo. A ob vseh teh strašnih dogodkih smo bili brez volje. Le eden, ki ni bil nikak politik in strankar, le general Rupnik je v svoji veliki skrbi omogočil, da smo se priborili do lastnega domobranstva. Danes domobranstvo stopa v ofenzivo in ne bo odnehalo, dokler ne bodo naši fantje preglazili zadnjega ostanka komunistov. Se prihajajo po skritih nočnih poteh komunistični agitatorji v vaš kraj in vadržujejo zveze s tukajšnjimi terenci in terenami. Poznamo jih dobro, vidimo in slišimo jih. Naj ne pričakujejo usmiljenja! Le brez njih si bo slovenski narod postavil lepši dom kajti komuniste moramo izrezati iz slovenskega narodnega telesa, da ne okužijo zdrave večine. Na naši poti k zmagi ne moremo trpeti nobenih ovir. Borimo se, da zmagamo in zmagali bomo, ker sta z nami Bog in narod slovenski.

Zadnji govornik g. Nikolaj Jeločnik je omenjal, da biva slovenski narod še skoraj 1500 let na tej zemlji in da se je po 1500 letih po vseh mukah in trpljenju našel nekdo, ki ga ni rodila slovenska mati in iz opagim obrazom židovske boljševiške zverki skušal pokončati naš prelepo domovino. Po letih groze so na naši slovenski zemlji pota jasna. Le dve poti sta. Ena vodi skozi ruševine in kri v smrt, druga pa je pot klenega in zavednega slovenstva, ki koraka za generalom Rupnikom pod ponosno neomadeževano narodno zastavo. Ko je prvič zakraval pošteno slovensko srce pod komunističnim nošem, je začela mladina iz prvega neznanega groba v slovenskih gozdovih povelje: Poderite mostove! Čuli smo ta klic in smo se mu odzvali. Takoj smo podrli vse mostove in ni je več poti nazaj, ne na tej ali oni strani, pot gre le naprej tam v smrt, tu v življenje.

Bili so časi, ko so očetje in dedje bajali prelepo pravljico o kralju Matjažu, ki spi pod goro Peco s svojo vojsko, ki bo stopila na plan, ko bo slovenski narod v najhujši stiski. Često so naši strankarji že stopili v Matjažovo vodino, ali nihče se ni upal izdreti meča, da bi prebudil kralja Matjaža in njegovo vojsko. Po 8. septembru se je naš junak ki ga je rodila slovenska mati in ki je izdril meč do konca in zamahnil z njim na vse štiri vetrove. Tedaj je na slovensko zemljo stopila Matjaževa vojska naših slovenskih domobrancev.

Vse tri govornike je množica pozorno poslušala in vzklikala g. prezidentu generalu Rupniku, čim ga je kdo govornikov omenil, slovenskemu domobranstvu in si dajala duška z ostrimi klici proti onim, ki še vedno nečesto spregledati komunističnih spletk. Za zaključek zborovanja je vsa množica zapela himno »Hej Slovenci«, naker se je počasi začela razhajati. Gospod prezident se je še razgovarjal s prebivalci iz Polhovega gradca in okolice, ki so se mu zahvaljevali za poset in mu pojasnjevali krajevne razmere.

Videlo se je, da je bilo zborovanje v Polhovem gradu res skrbno in z ljubeznijo pripravljeno in bodo vsi prisotni sedaj le še odločnejši in neizprosnejši v vztrajni borbi slovenskega naroda za boljšo in srečnejšo bodočnost.

Utrujenost v Angliji

Ženeva, 5. jun. Angleški tednik »John Bull« nastopa proti vojni utrujenosti v Angliji, o kateri pravi, da se vedno bolj veča, ter vzklika: »Rabimo duha iz leta 1940!« Jaso je, da je po skoraj 5 letih vojne mnogo težje z isto energijo podpirati vojne napore, kakor pa je bilo to ob pričetku vojne. V Angliji se množijo številni onih, ki se bolj zanimajo za padec Churchillove vlade kakor pa za poraz Nemčije. Z vseh strani napadajo vladno koalicio in marsikaj slišimo o njenih ukrepih. Za vsem tem pa tiči le želja, da bi se Churchill čim bolj diskreditiral.

Razširjenje poštne službe

Pošta Ig pri Ljubljani prične poslovati dne 10. junija za pisemsko službo. Pošta Šmarje-Sap prične poslovati 10. junija za celotno pošto službo.

Poštna direkcija v Ljubljani

Kundmachungen der Ernährungsanstalt Abgabe von Kartoffeln

Verbraucher in der Stadt Laibach bekommen vom 6. bis 10. d. M. je 1 kg Kartoffeln auf den Abschnitt No 38 der Kartoffelkarte bei folgenden Firmen: Nabavljalna zadruga drž. usl. (Vodnikov trg), Kmetijska družba (Novi trg), Podružnica I. Del. konzum. društva und Nabavljalna zadruga usl. drž. železnice.

Die Reihenfolge der Verteilung: den 6. d. M. Verbraucher mit den Anfangsbuchstaben A bis E, den 7. von G bis J, den 9. von K bis R und 10. die Übrigen und Säumnigen.

Obvestila »Prevoda« Razdeljevanje krompirja

Potrošniki v mestu Ljubljani dobijo od 6. do 10. t. m. po 1 kg krompirja na odrezek št. 38 za krompir pri naslednjih trgovcih: Nabavljalna zadruga drž. usl. (Vodnikov trg), Kmetijska družba (Novi trg), Podružnica I. del. konzum. društva in Nabavljalna zadruga usl. drž. železnice.

Red razdeljevanja je naslednji: dne 6. potrošniki z začetno črko od A do E, dne 7. od G do J, dne 9. od K do R, dne 10. ostali in zamudniki.

Gospodarstvo

Svarilo proizvajalcev, razdeljevalcem in potrošnikom živil

Tržaška »Deutsche Adria Zeitung« objavlja članek deželnega štabnega vodje inž. Graeffeja, iz katerega posnemamo naslednje:

Prehransko gospodarstvo je v vojni močje samo na tej osnovi, da se proizvodnja živil stavi v celoti na razpolago za oskrbo prebivalstva. Nemčija je že pred vojno pozvala kmetke k povečanju proizvodnje in je v vojni navzile naraslim težočam mobilizirala vse proizvodne rezerve. Tudi italijansko kmetijstvo je zabeležilo v bitki za pšenico velike uspehe in si nadalje prizadeva, z intenzivnim obdelovanjem doseči čim večji donos, da omogoči prehrano prebivalstva. V pogledu potrebe povečane proizvodnje sta obe državi bli skupno pot. Glede razdelitve potrošnih dobrin pa so nastopile bistvene razlike, ki v Italiji neugodno vplivajo na preiskro. Roko v roki je treba stremeti za tem, da se ne doseže samo večja proizvodnja, temveč da se tudi pridelki pravilno oddajo. Politični dogodki lanske jeseni so na moralo pri oddaji pridelkov v Italiji neugodno vplivali, kar se je pokazalo v vedno bolj poudarjenem privatno gospodarskem stremeljenju po dobičku brez ozira na interese delovnega ljudstva.

Letošnja letina obeta obilen pridelek. V tem trenutku je na mestu nujen poziv vsem kmetijskim proizvajalcem, naj v bodoče v polni meri zadostijo svoji oddajni dolžnosti. Inž. Graeffe naslavlja apel na vest vseh kmetov Jadranskega primorja in jih opozarja, da bodo svojo dolžnost nasproti celoti samo tedaj izpolnili, če bodo pridelki v enakih meri prišli v korist vsemu prebivalstvu. Tej zahtevi pa ni zadoščeno s prodajo na črni borzi, kajti ta nelegalna oddaja je odtegnjena vsaki kontroli in pomeni izgubo za prehransko bilanco. Oskrbovalno gospodarstvo je zaradi prodaje na črni borzi bistveno obremenjeno, širokim siojem potrošnikov pa so vzete možnosti za večje obroke. Črna borza pomeni za prebivalstvo načrt nevarnost, ki je ni podcenjevati.

Poziv pa ni naslovljen samo na proizvajalce, temveč se tiče v enakih meri tudi vseh potrošnikov. Prizadevanje vrhovnega komisarja je šlo od pričetka njegovega delovanja za tem, da se zboljšajo osnove prehrane delovnega ljudstva, tako z zajamčeno oddajo pripadajočih obrokov, kakor tudi s povišanjem obrokov samih. Z velikopotezno pomočjo nemškega prehranskega gospodarstva je bilo omogočeno povišanje krušnega obroka, 1. maja pa je sledilo povečanje obroka riža in testenin, tako da je skupni obrok kruha in testenin sedaj večji, kakor v Nemčiji. V zadnjih dneh je Nemčija znova omogočila, da se do nove letine krije potreba maslobo. V okviru nove ureditve bo tudi upoštevana večja potreba hrane pri trdem delu in bodo kategorije delavcev dobile posebne dodatke maslobo. Nemčija je doslej ponovno pokazala razumevanje za prehrane težkoče v operacijskem področju in je po možnosti pomagala. To razumevanje za potrebe pomoči na lahko obstoja samo tedaj, če bo lastna proizvodnja področja ob pravilni oddaji in razdelitvi prišla v celoti v korist obci oskrbi. Če pa bo tudi v bodoče razmeroma znaten del žita, mesa, mleka in maslobo odtegnjen obci oskrbi in bo šel preko črne borze v korist boljše situiranih potrošnikov kot dodatna prehrana, tedaj ni več pričakovati pomoči v pogledu prehrane. Če se opaža, da se skoro v vseh gozdistah ne glede na izdane odredbe oddajajo živila brez odrezkov živilskih nakaznih in se na ta način konzumirajo velike količine živil, tedaj mora odgovorno vodstvo temu neredu z vsemi razpoložljivimi sredstvi napraviti konec. Zato bo v kratkem strogo zakon mora ustvariti oni red, ki je potreben, da se za varuje prehrana.

Današnji poziv vsem proizvajalcem, potrošnikom in razdeljevalcem naj vsakemu pokliče v spomin, kakšno važno vlogo ima ravno v vojni urejeno prehransko gospodarstvo, ki je pogoj za ohranitev delovne moči naroda. Če tudi v bodoče ta potreba ne bo našla razumevanja, se bo moralo to razumevanje izsiliti Gornji apel naj se smatra kot zadnje opozorilo. Vsakdo naj si bo na jasnem, da se bodo kršitve v bodoče kaznovale z vso strogoostjo zakona.

Obnova Srbije

Srbska vlada je s posebno uredbo uvedla obvezno delovno službo za obnovu Srbije. Uredba, ki se naslanja na izkušnje v drugih deželah, upošteva posebne razmere v Srbiji. Splošna delovna služba ima namen vzgojiti srbsko mladino k solidarnosti in v delu za skupnost zlasti pri izvedbi obci koristnih del in pri pospeševanju kulturnega življenja Srbije. Nacionalna delovna služba je kot avtonomna državna ustanova podrejena ministrstvu za socialno politiko. Službena doba traja najmanj 6 mesecev in največ 1 leto in se prične z izpolnitvijo 18. letom. Uredba in drugi določa, da je odelužitev delovne službe pogoj za vstop v državno in samoupravno službo, za vpis na univerzo, kakor tudi za izdajo obrtnega lista. Zavezan

je delovna služba predvidena samo za mlade, glede ženske mladine pa bo ministrski svet še naknadno sklepal. Židje in drugi so izključeni iz delovne službe. Zavezanci delovne službe dobe vso oskrbo in zdravniško pomoč ter imajo prosto vožnjo pri službenih potovanjih in pri bolezenskih dopustih. Izdatki se krijejo s prispevki onih interesov, v katerih korist se izvršujejo dela in z državno dotacijo. Z uvedbo splošne delovne dolžnosti so bile razveljavljene vse dcsedanje uredbe o prostovoljni delovni službi. Gospodarski pomen nacionalne delovne službe se bo pokazal ob izvršitvi predv denih del, ki obsegajo obnovo prometa, melioracijska in druga dela za zboljšanje zemljišč.

Kako se je v zadnjih letih zboljšalo gospodarsko stanje srbskega kmeta, nam kažejo najnovejše številke o plačevanju starih kmetijskih dolgov, ki jih je leta 1936 prevzela Privilegirana agrarna banka. Pred vojno so srbski kmetje zelo neredno plačevali anuitete. Spomladi leta 1941 so znašali samo neplačani zaostanki zapadnih anuitet (od 1. do 6. anuitete) 224 milijonov dinarjev. Med tem sta zapadli še 7. in 8. anuiteta v višini 104.4 milijona din. Od aprila 1941. do februarja t. l. pa so srbski kmetje poravnali že 231 milijonov, in sicer 56 milijonov pri davčnih uradih in 175 milijonov pri Privilegirani agrarni banki. Izkoristili so možnost popolnega povračila dolga, pri čemer so bile kmetom priznane razne ugodnosti. Računati je, da bo večina dolgov do leta 1945 odplačana.

GOSPODARSKÉ VESTI

— Bilance velikih italijanskih podjetij. Največje italijanske podjetje kemične in metalurške stroke Montecatini zaznamuje v bilanci za preteklo leto povečanje kosmatoga dobička na 688 milijonov lir (prejšnje leto 472), kar je pripisati ugodnemu poslovanju v prvih osmih mesecih leta in pa prevzemu nekaterih velikih podjetij v zvezi s fužijami. Večji kosmat dobiček je družba uprabila predvsem za povečanje odpisov. Neposredno škodo zaradi vojnih dogodkov ceni letno poročilo na pol milijarde lir. V zvezi s fužijami se je letna vrednost naprav povečala od 1458 na 2828 milijonov lir. Ob spremembi družbenih delnic je imenske delnice je bilo ugotovljeno, da je celotna družbena glavnica, ki je bila lani povšana na 2000 milijonov lir, razdeljena na 57.000 delničarjev. Družbene delnice notirajo tudi na nemških borzah. — Največje italijansko podjetje za proizvodnjo umetnih tekstilnih vlaken Snia Viscosa je lani zabeležilo zmanjšanje čistega dobička na 100.8 milijona lir (prejšnje leto 125.8).

— Bolgarija je prepovedala izvoz premoga. Iz Sofije poročajo, da je bolgarski ministrski svet sklenil prepoved izvoza premoga. V zadnjih mesecih je Bolgarija precej premoga izvozila v Srbijo, Grčijo in Madžarsko. Vsa bolgarska proizvodnja v višini dva in pol milijona ton bo na razpolago izključno za domače potrebe.

Washington in de Gaulle

Ženeva, 5. jun. Vedno pogostejši so glasovi, ki hočejo primorati severnoameriško vlado, da razjasni svoje stališče glede de Gaullea. »New York Times« ugotavlja, da se odnosi med Washingtonom in Alžirrom vedno slabši in da bi morali Angloameričani, če že niso pripravljali priznati komiteja de Gaulle kot začasno vlado, vsaj rešiti z de Gaullem mnogo problemov, ki so skupni njemu in zaveznikim vladam. »New York Times« beleži, da je osebnih veleposlanik Roosevelta Murphl sklenil na Rooseveltovo osebno pobudo in brez vednosti državnega departementa po prihodu de Gaullea v severno Afriko, dve tajni pogodbi z Giraudom. Ti pogodbi smatrajo pristaži Girauda za obljubo, da lahko Giraud računa s podporo Zedinjenih držav, če se proglasi za »vojskega in civilnega vodjo vseh Francozov, ki so sovražniki osi.«

Komisar za židovsko premoženje na Madžarskem

Budimpešta, 5. jun. Za državnega komisarja za upravo židovskega premoženja in za ureditev vseh z zaplenim židovskega premoženja povezanih finančnih pravnih vprašanj, je bil imenovan oddelekovni načelnik finančnega ministrstva Albert Turvolgyi, ki je obenem ostal tudi na svojem dosedanjem mestu kot ravnatelj državnega monopola za špirit.

Atentat na narodno-kitajskega generala

Sanghaj, 5. jun. General narodnokitajske vojske Huangtawei, ki je živel v pokojju, je bil, kakor poroča »Centralpress«, v svojem stanovanju od banditov ustreljen in je podlegel poškodbam.

Petrolej, ki ste ga prejeli za rezervno razsvetljavo v zaklonišču, ni dovoljeno uporabljati za privatno uporabo. Od časa do časa bodo policijski organi vršili nadzor, če imate še dobljeno količino petroleja.

USLUZBENCI

TYRDE KOSAK PETER

IZ PRESEKOVNE ULICE.

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST

DA NAS JE ZA VEDNO

ZAPUSTILA NAŠA BLAGA

SEFINJA, GOSPA

ZDENKA GSPAN

ROJ. KOŠAK

BILA NAM JE VSEM VSELEJ

Kronika

Prof. Walter Brugmann, znan po svojih velikih zgradbah za stranko v Norimberku, je padel na vzhodni fronti kot vođa večje skupine OT. Na vojnem pokopališču v otondem kraju se je od pokopališča poslovil minister Speer, ki je izgubil nadomestilnega sodelavca. Prof. Brugmann je imel tudi od Führerja posebno naročila, zlasti pa mu je bilo poverjeno preoblikovanje Berlina. Star je bil 57 let in se je boril že v prvi svetovni vojni. Skupina, pri kateri je padel, se bo odlejal imenovala po njem.

Kap ga je zadela. Kakor poročajo nemški listi iz Rima, je bil kralj Viktor Emanuel v vili pri Neaplju, kjer mora zdaj prebivati, zadet od kapi. Njegovo stanje je resno. Badogljiva vlada pa doslej še ni izdala poročila o stanju 75 letnega kralja.

1200 ljubljanskih kmetov so vkrčili na Anglijo. Iz Lizbone poročajo, da je iz Neaplja te dni odinilo na Angleško 1200 italijanskih kmetov, ki jih bodo porabili za opravljanje kmetijskih del na Angleškem.

Svedski princ filmski igralec. Sin švedskega prestolonaslednika, ki nosi od svoje poroke z meščanko ime Lennart Bernardotte, bo kakor javljajo stockholmski časopisi, v kratkem nastopil kot filmski igralec. Igral bo v filmu »Princ Gustav: prestolonaslednik Karla, poznanejša ga Karla XV. Je narejen potkusni posmetki so dobri.

Iz Ljubljane

Novi grobovi. Umrl je delovodja tvrdke inž. Dukič g. Anton Plantan. Pokojni je bil član uprave Pokrajinske delavske zveze in predsednik Sindikata prometne stroke. K večerni počitka so ga spremili v ponedeljek popoldne na pokopališče k Sv. Križu. — Dospel je magistratni uslužbenec g. Jože Novak. Za njim žalujejo soproga Fani, hčerki Pepca in Ivica ter drugo soročstvo. Pogreb blagoga rajnega bo v torek ob pol 15. iz kapele sv. Jožefa na Zalah na pokopališču k Sv. Križu. — Družini Rojkovi je umrla hčerka edinka Marica. K večerni počitku jo bodo spremili v torek ob 18. iz kapele sv. Abaca na Zalah k Sv. Križu. — Pokojna naj bo ohranjen blag spomin, njihova svojcem pa izrekamo naše sožalje.

Števce komunističnih tobovov. Pred tedno popoldne je umrla v ljubljanski splošni bolnišnici trgovka in posestnica v Vidnu — Dobropoljeh ga. Angela Novakova. Pred tremi meseci je nanjo strahljali tolovaj in jo zadel v hrbet. To se je zgodilo v času, ko so komunisti v mrazu in snegu priganjali žene na prisilno delo na razdiranje cest. Ker se je slabotna žena upirala, je postala žrtev komunističnega nasilja. Po treh mesecih trpljenja je izumrla. Bila je blaga žena, poljubljena pri vsem prebivalstvu.

U. — Števce komunističnih tobovov. Pred tedno popoldne je umrla v ljubljanski splošni bolnišnici trgovka in posestnica v Vidnu — Dobropoljeh ga. Angela Novakova. Pred tremi meseci je nanjo strahljali tolovaj in jo zadel v hrbet. To se je zgodilo v času, ko so komunisti v mrazu in snegu priganjali žene na prisilno delo na razdiranje cest. Ker se je slabotna žena upirala, je postala žrtev komunističnega nasilja. Po treh mesecih trpljenja je izumrla. Bila je blaga žena, poljubljena pri vsem prebivalstvu.

U. — Števce komunističnih tobovov. Pred tedno popoldne je umrla v ljubljanski splošni bolnišnici trgovka in posestnica v Vidnu — Dobropoljeh ga. Angela Novakova. Pred tremi meseci je nanjo strahljali tolovaj in jo zadel v hrbet. To se je zgodilo v času, ko so komunisti v mrazu in snegu priganjali žene na prisilno delo na razdiranje cest. Ker se je slabotna žena upirala, je postala žrtev komunističnega nasilja. Po treh mesecih trpljenja je izumrla. Bila je blaga žena, poljubljena pri vsem prebivalstvu.

U. — Števce komunističnih tobovov. Pred tedno popoldne je umrla v ljubljanski splošni bolnišnici trgovka in posestnica v Vidnu — Dobropoljeh ga. Angela Novakova. Pred tremi meseci je nanjo strahljali tolovaj in jo zadel v hrbet. To se je zgodilo v času, ko so komunisti v mrazu in snegu priganjali žene na prisilno delo na razdiranje cest. Ker se je slabotna žena upirala, je postala žrtev komunističnega nasilja. Po treh mesecih trpljenja je izumrla. Bila je blaga žena, poljubljena pri vsem prebivalstvu.

U. — Števce komunističnih tobovov. Pred tedno popoldne je umrla v ljubljanski splošni bolnišnici trgovka in posestnica v Vidnu — Dobropoljeh ga. Angela Novakova. Pred tremi meseci je nanjo strahljali tolovaj in jo zadel v hrbet. To se je zgodilo v času, ko so komunisti v mrazu in snegu priganjali žene na prisilno delo na razdiranje cest. Ker se je slabotna žena upirala, je postala žrtev komunističnega nasilja. Po treh mesecih trpljenja je izumrla. Bila je blaga žena, poljubljena pri vsem prebivalstvu.

U. — Števce komunističnih tobovov. Pred tedno popoldne je umrla v ljubljanski splošni bolnišnici trgovka in posestnica v Vidnu — Dobropoljeh ga. Angela Novakova. Pred tremi meseci je nanjo strahljali tolovaj in jo zadel v hrbet. To se je zgodilo v času, ko so komunisti v mrazu in snegu priganjali žene na prisilno delo na razdiranje cest. Ker se je slabotna žena upirala, je postala žrtev komunističnega nasilja. Po treh mesecih trpljenja je izumrla. Bila je blaga žena, poljubljena pri vsem prebivalstvu.

U. — Števce komunističnih tobovov. Pred tedno popoldne je umrla v ljubljanski splošni bolnišnici trgovka in posestnica v Vidnu — Dobropoljeh ga. Angela Novakova. Pred tremi meseci je nanjo strahljali tolovaj in jo zadel v hrbet. To se je zgodilo v času, ko so komunisti v mrazu in snegu priganjali žene na prisilno delo na razdiranje cest. Ker se je slabotna žena upirala, je postala žrtev komunističnega nasilja. Po treh mesecih trpljenja je izumrla. Bila je blaga žena, poljubljena pri vsem prebivalstvu.

U. — Števce komunističnih tobovov. Pred tedno popoldne je umrla v ljubljanski splošni bolnišnici trgovka in posestnica v Vidnu — Dobropoljeh ga. Angela Novakova. Pred tremi meseci je nanjo strahljali tolovaj in jo zadel v hrbet. To se je zgodilo v času, ko so komunisti v mrazu in snegu priganjali žene na prisilno delo na razdiranje cest. Ker se je slabotna žena upirala, je postala žrtev komunističnega nasilja. Po treh mesecih trpljenja je izumrla. Bila je blaga žena, poljubljena pri vsem prebivalstvu.

U. — Števce komunističnih tobovov. Pred tedno popoldne je umrla v ljubljanski splošni bolnišnici trgovka in posestnica v Vidnu — Dobropoljeh ga. Angela Novakova. Pred tremi meseci je nanjo strahljali tolovaj in jo zadel v hrbet. To se je zgodilo v času, ko so komunisti v mrazu in snegu priganjali žene na prisilno delo na razdiranje cest. Ker se je slabotna žena upirala, je postala žrtev komunističnega nasilja. Po treh mesecih trpljenja je izumrla. Bila je blaga žena, poljubljena pri vsem prebivalstvu.

U. — Števce komunističnih tobovov. Pred tedno popoldne je umrla v ljubljanski splošni bolnišnici trgovka in posestnica v Vidnu — Dobropoljeh ga. Angela Novakova. Pred tremi meseci je nanjo strahljali tolovaj in jo zadel v hrbet. To se je zgodilo v času, ko so komunisti v mrazu in snegu priganjali žene na prisilno delo na razdiranje cest. Ker se je slabotna žena upirala, je postala žrtev komunističnega nasilja. Po treh mesecih trpljenja je izumrla. Bila je blaga žena, poljubljena pri vsem prebivalstvu.

U. — Števce komunističnih tobovov. Pred tedno popoldne je umrla v ljubljanski splošni bolnišnici trgovka in posestnica v Vidnu — Dobropoljeh ga. Angela Novakova. Pred tremi meseci je nanjo strahljali tolovaj in jo zadel v hrbet. To se je zgodilo v času, ko so komunisti v mrazu in snegu priganjali žene na prisilno delo na razdiranje cest. Ker se je slabotna žena upirala, je postala žrtev komunističnega nasilja. Po treh mesecih trpljenja je izumrla. Bila je blaga žena, poljubljena pri vsem prebivalstvu.

U. — Števce komunističnih tobovov. Pred tedno popoldne je umrla v ljubljanski splošni bolnišnici trgovka in posestnica v Vidnu — Dobropoljeh ga. Angela Novakova. Pred tremi meseci je nanjo strahljali tolovaj in jo zadel v hrbet. To se je zgodilo v času, ko so komunisti v mrazu in snegu priganjali žene na prisilno delo na razdiranje cest. Ker se je slabotna žena upirala, je postala žrtev komunističnega nasilja. Po treh mesecih trpljenja je izumrla. Bila je blaga žena, poljubljena pri vsem prebivalstvu.

U. — Števce komunističnih tobovov. Pred tedno popoldne je umrla v ljubljanski splošni bolnišnici trgovka in posestnica v Vidnu — Dobropoljeh ga. Angela Novakova. Pred tremi meseci je nanjo strahljali tolovaj in jo zadel v hrbet. To se je zgodilo v času, ko so komunisti v mrazu in snegu priganjali žene na prisilno delo na razdiranje cest. Ker se je slabotna žena upirala, je postala žrtev komunističnega nasilja. Po treh mesecih trpljenja je izumrla. Bila je blaga žena, poljubljena pri vsem prebivalstvu.

U. — Števce komunističnih tobovov. Pred tedno popoldne je umrla v ljubljanski splošni bolnišnici trgovka in posestnica v Vidnu — Dobropoljeh ga. Angela Novakova. Pred tremi meseci je nanjo strahljali tolovaj in jo zadel v hrbet. To se je zgodilo v času, ko so komunisti v mrazu in snegu priganjali žene na prisilno delo na razdiranje cest. Ker se je slabotna žena upirala, je postala žrtev komunističnega nasilja. Po treh mesecih trpljenja je izumrla. Bila je blaga žena, poljubljena pri vsem prebivalstvu.

U. — Števce komunističnih tobovov. Pred tedno popoldne je umrla v ljubljanski splošni bolnišnici trgovka in posestnica v Vidnu — Dobropoljeh ga. Angela Novakova. Pred tremi meseci je nanjo strahljali tolovaj in jo zadel v hrbet. To se je zgodilo v času, ko so komunisti v mrazu in snegu priganjali žene na prisilno delo na razdiranje cest. Ker se je slabotna žena upirala, je postala žrtev komunističnega nasilja. Po treh mesecih trpljenja je izumrla. Bila je blaga žena, poljubljena pri vsem prebivalstvu.

U. — Števce komunističnih tobovov. Pred tedno popoldne je umrla v ljubljanski splošni bolnišnici trgovka in posestnica v Vidnu — Dobropoljeh ga. Angela Novakova. Pred tremi meseci je nanjo strahljali tolovaj in jo zadel v hrbet. To se je zgodilo v času, ko so komunisti v mrazu in snegu priganjali žene na prisilno delo na razdiranje cest. Ker se je slabotna žena upirala, je postala žrtev komunističnega nasilja. Po treh mesecih trpljenja je izumrla. Bila je blaga žena, poljubljena pri vsem prebivalstvu.

U. — Števce komunističnih tobovov. Pred tedno popoldne je umrla v ljubljanski splošni bolnišnici trgovka in posestnica v Vidnu — Dobropoljeh ga. Angela Novakova. Pred tremi meseci je nanjo strahljali tolovaj in jo zadel v hrbet. To se je zgodilo v času, ko so komunisti v mrazu in snegu priganjali žene na prisilno delo na razdiranje cest. Ker se je slabotna žena upirala, je postala žrtev komunističnega nasilja. Po treh mesecih trpljenja je izumrla. Bila je blaga žena, poljubljena pri vsem prebivalstvu.

S štajerskega

V Gornji Radgoni je bil sklican velik zbor, na katerem je vodja Gilman kratko poročal o delovanju krajevne skupine. Nato je ukazal vodja Bauer iz Ptuj obširne utemeljiteljske misli v zvezi. Po zborovanju si je ogledal urade stranke in šolske ustanove.

V Radvanju je bil na čast vojakom, ki bivajo na dopustu, prirejen vesel tovariški večer. Žene in dekleta so pripravile vse, vojaki pa so pripovedovali o svojih rešitvah in šaljivih doživljajih na fronti.

Po pol kg riza prejmejo prebivalci Gradca in večjih mest ter prebivalci večjih industrijskih krajev na vsem štajerskem na posebno zeleno nakaznico. Rž je dan izredno kot nadomestek za zelenjad.

Za profesorja ginekologije in porodništva na Karlovi univerzi v Pragi je bil imenovan docent dr. Erik Engelhardt, ki je doma s štajerskega in je v Gradcu delal časa vodil žensko kliniko. Zgodnja tri leta je bil višji zdravnik na ženski kliniki v Pragi, zdaj služi kot zdravnik pri italstvu.

V visoki starosti 83 let je umrl v Celju bivši avstrijski general Franc Schöbinger pl. Schollenburg. Svoječas je služil pri celjskem 87. polku, v svetovni vojni pa se je boril z 120. lovskim bataljonom. Po prevratu se je naselil v Celju. Ko je bila Avstrija priključena k Nemčiji, se je kot 77 letnik med prvimi Celjani vpisal v NSDAP. Ko so aprila 1941 vkorakale nemške čete v Celje, je bil med častnimi gosti na balkonu starega celjskega rotarja.

Mariborsko gledališče je v nedeljo, 4. t. m. zaključilo sezono, da se prično nujno potrebna tehnična dela. Ljubiteljsko gledališče ne ostanje brez zabave. Dne 11. in 18. junija bosta v dvorani Helmutbunda dva pestra večera, pri katerih nastopijo večina ansambla. V četrtek 8. t. m. pa bo 6. simfonični koncert, ki ga bo vodil operni šef Richard Dietl. Na sporedu so: Mozart, Brahms in Richard Strauss.

Vaško popoldne v šolstvu so priredili v nedeljo gojenci mariborskega učiteljskega. Tudi v Zgornji Sv. Kungosti je bilo popoldne in je igrala godba na p-hala iz Slovenske Bistrice.

Bitljarna tekma se je vršila v Mariboru med bitljarni Helmutbunda in dunajskim klubom »Favorit«. Odigrali so 12 zapetih partij. Dunajčani so zmagali z 11 : 1, vendar so Mariborčani pokazali prav dobro tehnično znanje. Gledalci so prispevali 146 mark za Rdeči križ.

Nesreča. 64 letni posestnik Ludvik Kocbek od Sv. Benedikta si je pri padcu zlomil desno nogo. 42 letnemu Martinu Glilvertu iz konjske okolice je padel sod na nogo in mu zmečkal prste. 56 letna varbica Neža Tajmerjeva z Vrhol pa je tako nesrečno padla, da si je zlomila levo nogo. Poškodovanci leže v mariborski bolnišnici.

Iz Trsta

Obnova dovoljenj priseljencem za bivanje v Trstu. Vsi oni priseljenci, ki se mujejo v Trstu in ki imajo zadevno dovoljenje bivanja, izdano svojčas pri občinskem žilavskem uradu, morajo predložiti do 10. junija prošnjo za obnovitev dovoljenja pri uradu za priseljenca na Starem trgu številka 1. Opozorjajo se, da ne bodo žilavski nakaznice za štirimesečje julij-oktober izročene onim priseljencem, ki niso poskrbeli za obnovitev dovoljenja bivanja.

52.000 lir za priseljence. Tržaški prefekt je sprejel župana Cesarja Pagninija, ki mu je v svojstvu predsednika avtonomnega gledališkega zavoda G. Verdi izročil znesek 52.732 lir kot čist dohodek uprizaritve »Mefistofela« v prid priseljencem, ki so se zatekli v Trst. Prefekt se je zahvalil županu za plemenito pobudo in je odredil, da se omenjeni znesek da na razpolago občinskemu podpornemu odboru v prid priseljencem.

Cene zasedki. Komisar za cene v pokrajinih Trst, Furlanija, Gorica, Istra in Kvarner je določil sledeče cene zasedki, ki jo bodo prejeli potrošniki na predpisane odrezke žilavskih nakaznic: Cena v prodaji na debelo 2330 lir za metrski stot, v nadrobni prodaji 27 lir kg.

Mesni obrok. Tržaško prehranjevalno ravnatelstvo objavlja, da ostane za tekoči teden mesni obrok v občinah Trst, Tržič in Milje nespremenjen, t. j. 100 gramov na osebo.

Smrtna kosa. Te dni so umrli v Trstu 19letni Henrik Vižintin, 57letni Ivan Kolovčič, 19letni Marcel Zbogor, 21letni Atilji Hrovatini, 65letni Jožef Knez in 4letna Nives Bratjuka.

Himen. Te dni so se poročili v Trstu pomorski kuhar Marij Stokovec in tipografa Silva Segnani, električar Fabij Broombar in gospodinja Vanda Gabrovič. Belinijeva »Norma« v Rossettijevem gledališču. Dne 1. junija je bila zadnja predstava Belinijevе opere »Norma« na odru Rossettijevеga gledališča. Uspeh vseh predstav je bil zelo lep. Sedaj uprizorjajo Verdijevo »Traviato«.

Padcu zlomil desno nogo. Ponesrečenci so zdravili v goriški bolnišnici. Uspehi goriške gospodarske policije. Neumorno delovanje goriške gospodarske policije se uspešno nadaljuje. Tako so v zadnjem času organi omenjene policije zaplenili Aurori Ružič 26 kg koruzne moke, Mariji Slark iz Trsta 22 kg, šivilji Matildi Sagina iz Trsta 18 kg, Antoniji Škender iz Trsta 44 kg, Mariji Gulič-Stoka iz Trsta 10 kg, Jožefini Perič iz reške okolice 19 kg, Mariji Bregant iz Trsta 27 kg, kuharju Mariju Lucianiju in Mariji Regente iz Trsta 30 kg, kmetovalcu Emilu Kalčiču iz reške okolice 6 kg, gospodinjji Zmagoslavji Ferfolja iz Proseka 32 kg, Mariji Jakovac iz Sušaka 25 kg. Nadalje so zaplenili šoferju Jožefu Favallu iz videmske okolice 100 jajc, kmetu Antonu Leuterju iz Trsta 4 ovce, mlinarju Alojzju Kompare iz Ajdovščine 310 kg moke in 140 kg otrobov, mehaniku Ginu Tedescu 80 jajc, gospodinjji Ines Redegando 268 jajc. Zaplenjeno blago je bilo stavljeno na razpolago redni potrošnji.

Smrten padec. V soboto popoldan okoli 10 se je pripetila na neki ladji v tržaškem pristanišču usodna nesreča, ki je terjala življenje 56letnega delavca Cesarja Tolla iz ulice Donata 36. Pri delu je izgubil ob robu podpalubja ravnovesje in padel v globlino ladje, kjer je obležal s počeno lobanjo. Prepeljali so ga v tržaško bolnišnico, kjer pa je kmalu po prevozu izdihnil za poškodbami.

Starika padla v morje in utonila. V soboto zvečer se je sprehajala 75letna Oiga Mičič iz ulice Morske Marije št. 5 ob tržaškem pomolu. Po nesrečnem naključju je omahnila ob pomorskem robu in padla v morje, kjer je utonila. Osebe Rdečega križa je takoj pohitelo na pomoč, vendar so bila zaman vsa prizadevanja, da bi jo obudili k zavesti.

Negodni. 68 letni Anton Fabijan je stopil na Trgu Svobode s tramvajem proge št. 6. Pri padcu se je poškodoval po glavi in levi rami. Fabjana so prepeljali v tržaško bolnišnico, kjer se zdravi tudi mali Alojz Ventin, ki ga je ugriznil osel. Razburiljiv spopad pred sodiščem. F. Tenze je imel v svoji službi delavko, ki se z njo ni razumel. Nekoga dne je delavka zapustila službo in pripovedovala svojemu možu Hektorju Zucchiniju o nevestinstvu, ki jih je morala prestati s strani svojega delodajalca. Njen mož je stopil do Tenze in ga pozval na odgovor zaradi njegovega ravnanja nasproti ženi. Zucchini je vrgel Tenzo na tla in ga sunil s pestjo. Zgrabil ga je tudi za vrat in ga hotel udariti z neko steklenico. Tenze pa je potegnul iz žepa veliki ključ in zamahnil z njim po Zucchinijevem obrazu. Zadeva se je končala pred sodiščem, ki je Tenzo oprostil.

Iz Gorice

Poenotenje namestitenih uradov. V smislu objave Pokrajinske zveze industrijskega delavstva v Gorici in v smislu odredbe Vrhovnega komisarja na operacijskem področju Jadranske Primorje se z veljavnostjo 1. junija poenotijo v Goriški pokrajinski namestiteni uradi industrijskega, trgovskega, denarniškega, zavarovalnega in poljedelskega delavstva ter namestitenstva. Poenotenje namestiteni urad se bo imenovali odleži Pokrajinski namestiteni urad, s katerim se združi dosedanja delovna središča. V Gorici ima Pokrajinski namestiteni urad svoj sedež na Crispievem trgu št. 10. Razen tega bosta poslovala na področju goriške pokrajine tudi poenotena namestiteni uradi v Kriminu, ki mu je določena pristojnost za občini Krimin in Capriva, ter ob Gradišču ob Soči s pristojnostjo v občinah Gradišče ob Soči, Fara, Romans, Zagrad in Mariano. Zaključek goriške pokrajine se zaključuje 17. junija.

Mladina v počitniške kolonije. Dne 3. julija bodo tudi letos odprte počitniške kolonije, v katere bo sprejeto okoli 3.000 otrok s področja goriške pokrajine. Poskrbljeno je tudi za zaščito pred letalskimi napadi.

Vročina pritiska zadnje dni tudi v Gorici. Mladina se zateka zlasti v popoldanskih urah v hladnem območju Soče. Do svoje veljave so prišla tudi različna senčna zavetja po goriških parkih in vrtovih. Umrla je s. Rafaela Trampuš. V vili Sv. Vincenca v Gorici je umrla s. Rafaela Trampuš, ki je doživela lepo starost 79 let. Svoje življenje je posvetila dobri deli. Bila je nad 30 let učiteljica v goriškem sirotišču. Med prvo svetovno vojno se je zatekla kot begunka v Gradec in se je po koncu vojne vrnila v Gorico. Pokopali so jo v torek na osrednjem goriškem pokopališču.

Vedri večer. Oddelek nemške vojske je priredil v slavnosti dvorani urada nemškega svetovaleca vedri večer, ki so ga udeležili med drugim nemški svetovalec v Gorici, vojaški poveljnik in drugi povabljeni gostje. Ponesrečenci v goriški okolici. 68letna kmetica Justina Pavšič iz Grgarja ima poškodbo na desni nogi. 70letna gospodinja Ana Bavčar iz Vipave si je pri delu ranila desno nogo. Mali Angel Andrian iz Ločnika si je med igro zlomil levoico. 16letni krojač Andrej Markovič iz Mirna si je pri

padcu zlomil desno nogo. Ponesrečenci so zdravili v goriški bolnišnici. Uspehi goriške gospodarske policije. Neumorno delovanje goriške gospodarske policije se uspešno nadaljuje. Tako so v zadnjem času organi omenjene policije zaplenili Aurori Ružič 26 kg koruzne moke, Mariji Slark iz Trsta 22 kg, šivilji Matildi Sagina iz Trsta 18 kg, Antoniji Škender iz Trsta 44 kg, Mariji Gulič-Stoka iz Trsta 10 kg, Jožefini Perič iz reške okolice 19 kg, Mariji Bregant iz Trsta 27 kg, kuharju Mariju Lucianiju in Mariji Regente iz Trsta 30 kg, kmetovalcu Emilu Kalčiču iz reške okolice 6 kg, gospodinjji Zmagoslavji Ferfolja iz Proseka 32 kg, Mariji Jakovac iz Sušaka 25 kg. Nadalje so zaplenili šoferju Jožefu Favallu iz videmske okolice 100 jajc, kmetu Antonu Leuterju iz Trsta 4 ovce, mlinarju Alojzju Kompare iz Ajdovščine 310 kg moke in 140 kg otrobov, mehaniku Ginu Tedescu 80 jajc, gospodinjji Ines Redegando 268 jajc. Zaplenjeno blago je bilo stavljeno na razpolago redni potrošnji.

Beleznica

KOLENDAR:

Torek, 6. junija: Milutin.

DANASJE PRIREDILI:

Kino Matica: Slavčeva pesem.

Kino Sloga: Srca na poti.

Kino Unifon: Ljubavna pisem.

Kino Most: Indijski nagrobni spomenik.

DEZURNE LEKARNE

Daneš: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6; Hočvar, Celovška cesta 62; Gartus, Moste — Zaloška cesta 47.

Z A T E M N I T E V

je strogo obvezna od 22. do 4. ure.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Torek, 6. junija, ob 18: Nevesta s krono.

Red Terek.

Sreda, 7. junija, ob 18: Doma Diana, Red Sreda.

Opera

A. Strindberg: »Nevesta s krono«.

Pravljena igra v petih slikah, katerih dejanje se vrši na švedskem v Dalarnu, v bližini Siljanskega jezera. Dedno sovraštvo dveh kmečkih rodbin, katerih potomci se ljubita, je vzrok za zločin, ki ga zagreši nevesta, da bi rešila svoj rodbinski ponos in pravico do poročne krono. V glavnih vlogah: Jan, Šarčeva, Danilova, Korosec in Rakarjeva. Režiser: C. Debevec. Scena: V. Skrušnja.

OPERA

Torek, 6. junija: Zaprto. (Generalna).

Sreda, 7. junija, ob 18: Carmen. Red A.

Georges Bizet: »Carmen«. Opera v štirih dejanjih. Po istoimenski noveli Prosperja Merimeea napisala Meilhac in Halévy. Prevedla Oton Župančič in Niko Stritof. Osebe: Don José, narednik — Franci, Escamillo, torero — Janko, Dancairo in Remendado, voditelja tihotapev — B. in M. Sancin, Morales, narednik — Dolničar, Zuniga, oficir — Lupša, Carmen — Karločeva, M. caela, kmečko dekle — Ribčeva, Frasquita — Kržetova, Mercedes — Polčeva. Dirigent: dr. Svava. Režiser: C. Debevec. Koreograf: inž. P. Golovin. Scena: inž. E. Franz.

Oddajniška skupina Jadranske Primorje

RADIO LJUBLJANA

TOREK, 6. JUNIJA

7.00—7.10: Poročila v nemščini. 7.10 do 9.00: Jutranji pozdrav; vmes od 7.30 do 7.40: poročila v slovenščini. 9.00—9.10: Poročila v nemščini. 9.10—9.20: Korčična, napoved sporeda (nem. in slov.). 12.00 do 12.30: Opoldanski koncert. 12.30—12.45: Poročila v nemščini in slovenščini. 12.45 do 14.00: Koncert za razvedrilo — Radijski orkester vodi D. M. Sijence. 14.00—14.10: Poročila v nemščini. 14.10—15.00: Vsakemu nekaj. 17.00—17.15: Poročila v nemščini in slovenščini. 17.15—18.00: Veseli narevi. 18.45—19.00: Zdravniška ura — Dr. Simec Amalija: Obrambne sile organizma. 19.00 do 19.15: Poročila v slovenščini. Pregled sporeda. 19.15—20.45: Prenoš iz Filharmonije: Večer komorne glasbe prireja Nemška akademija; sodelujejo Ljubljanski godalni kvartet, Jelka Stančič in Marjan Lipovšek. Vmes od 20.00—20.15: Poročila v nemščini. 20.45—21.00: Sportni pregled. 21.00—22.00: Dunaj pozdravlja Ljubljano. 22.00—22.10: Poročila v nemščini. 22.10 do 23.00: Plesna glasba. — Plesni orkester vodi Marjan Vodopivec.

Kultura

Še o razstavi slikarja M. Šušteršiča

Ze pred dvema letoma, ko je priredil Miloš Šušteršič prvo razstavo svojih slikarskih del pod naslovom »Dolenjska vasa«, je vzbudil znatno zanimanje v naši javnosti. Bil je to nov pojav v našem slikarskem svetu, njegovo originalno, svojevredno pojmovanje slikarskih motivov je vzbujalo veselo presenečenje. Po dveh letih se je razširilo njegovo obzorje, postal je krenkaj, še bolj samosvoji, njegova sedanja razstava v salonu A. Kosa opravičuje nade, ki smo jih stavili v mladega slikarja.

Razstavljenih ima 27 del, po večini pokrajinskih motivov iz naše Dolenjske, polnih nežne prisrčnosti in gorke domačnosti. S svojimi nežnimi, polnimi barvami vzbuja lično občutje in razpoloženje. Izmed pokrajinskih slik se zlasti odlikujejo spomladanski motivi, n. pr.: »Cvetična tepka«, »Maja«, »Pomladno jutro«, »Pomladni motiv z Lužec«, ki so izredni v svoji pastozni tehniki in lirski »štimungu«. Sploh se opazita v njegovih slikah dva svetova: Nekoč je bilo pomladansko nebo, zastirto z rahlo tancujočimi oblaki, vinograd, cvetoča breskev in povsod mir, idilični mir — Cvetična divja hruška — drevo v bregu je en sam cvetoči sonček, v ozadju hrib, na levi senca gorza — »Maja« — pokrajina z griči, sama idila, mehke sanje — tako je bilo — »Jutro v maju« — je gorke, polne barve, cesta in pokrajina je polna življenja, a v vsem je že velika žalost.

Slikar mi je dejal: »Tako je bilo, vse to je bilo. — Te stvari sem naslikal, odnosno je naslikalo moje hrepenenje — hrepenenje po lepoti, po miru, koder je cvetela moja pomlad, moja ljubezen — zdaj tega ni več. Razrušena cerkev, požgana domačija, — in vse to za

»Osvojenost«. Mrlič pod razstreljenim mostom, v cestnem jarku, negiben in tog kakor prelomljeni brzojavni drog. — To so motivi »Osvojenosti«. V ospredju požgana hiša in drevesa, uničenje, smrt, a v ozadju železice, cvete novo življenje, mlade, rdeče in zlate zarje.

